

ACROS Fukuoka Prefectural International Hall

AKROS, met één hectare park op het dak.

De gelauwerde Argentijnse architect Emilio Ambasz (geboren op 23 juli 1943) is eigenlijk altijd zijn tijd vooruit geweest. Hij zag het belang van groen in de stad al voordat het noodzaak werd. Die visie op groen had hij al vroeg in zijn carrière. Hij wil mogelijkheid creëren dat via de buitendeur direct je tuin in kan lopen, ongeacht hoe hoog je appartement is of hoe dichtbevolkt de stad waarin je woont. Volgens die visie bleef hij gebouwen ontwerpen. Eén van zijn grootste werken, de ACROS Fukuoka Prefectural International Hall, werd in 1995 gebouwd in het hart van Fukuoka, Japan. Niet alleen heeft het de tand des tijds doorstaan en wordt het alom omarmd als een sterk cultureel symbool van de stad – het centrum is Fukuoka's meest bezochte bezienswaardigheid – het is ook een inspiratiebron geweest voor vele architecten als dé manier om architectuur en landschap in een stedelijke omgeving te laten samensmelten.

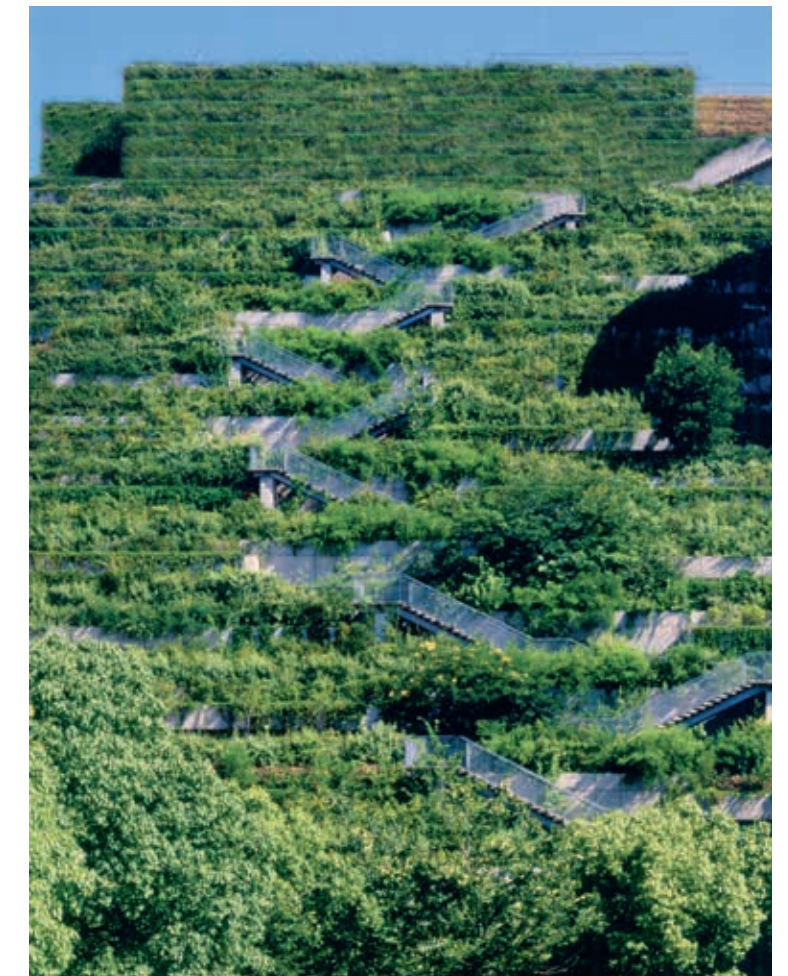
Tekst: Joep Klerx

Beeld: Emilio Ambasz & Associates Inc.

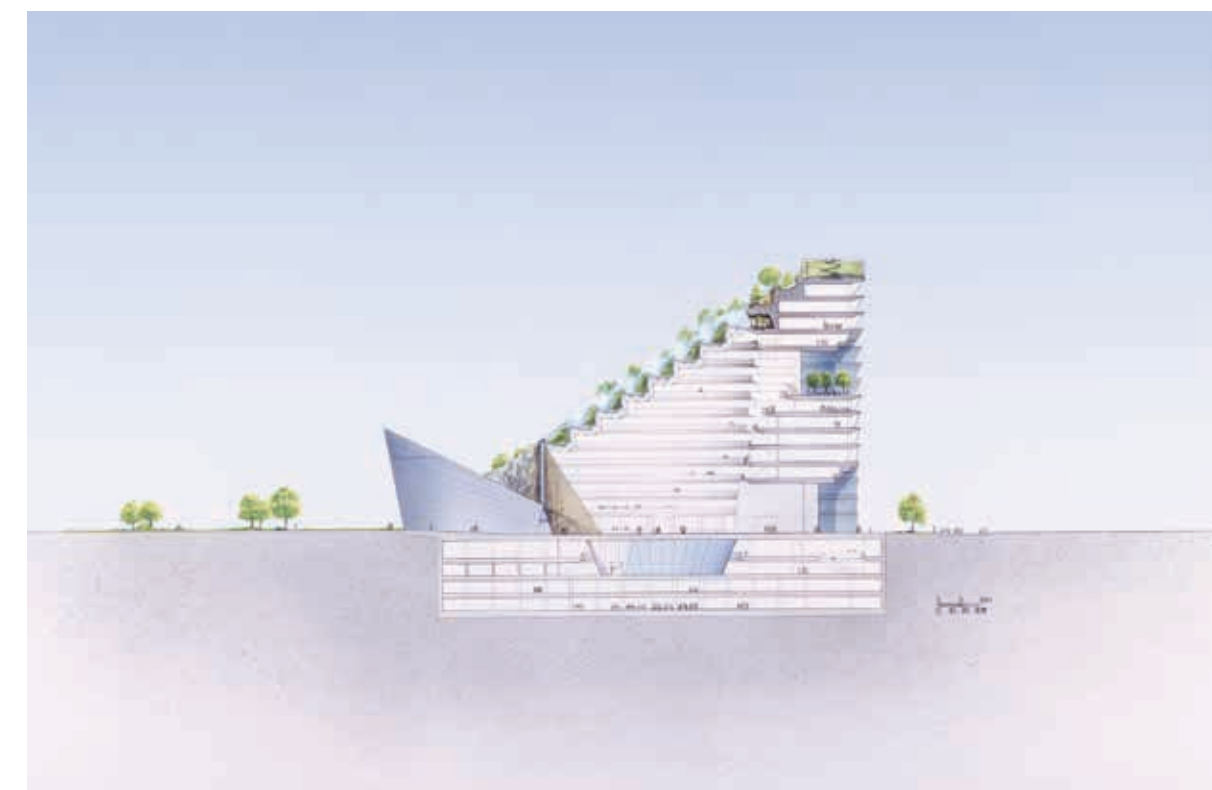
Het ACROS (Asian Crossroad Over the Sea) centrum ligt in het financiële district van Fukuoka, naast de Naka rivier en het populaire Tenjin Central Park. Fukuoka is de hoofdstad van de prefectuur Fukuoka dat ligt op Kyushu, het meest zuidelijke van de vier Japanse hoofdeilanden. Het 93.000 m² tellende kantoorgebouw van het gemeentebestuur telt veertien bovengrondse en vier ondergrondse verdiepingen. Over de hele hoogte ligt centraal een uitwaaiend atrium waar het natuurlijke licht binnenstroomt via de reusachtige lichtkoepel. Het complex is open voor het publiek en bevat de Fukuoka Music Hall, de International Conference Hall, een toeristisch informatiecentrum, een museum, een tentoonstellingsruimte, het observatiedek op het dak, en een verscheidenheid aan particuliere kantoren en winkels. De structuur is een hybride – een gebouw met elegante, ingetogen gevels aan drie zijden en een bergachtig openbaar park aan de vierde, zuidelijke zijde, dat kan worden aangeduid als het dak en het eigenlijke gezicht van het ACROS.

NOODZAKELIJK GROEN

Het feit dat het gebouw ook dienst zou doen als park was niet alleen een leuk idee voor een nieuw project, maar ook de bepalende voorwaarde dat het überhaupt kon worden gebouwd. In feite moest er voor worden gevochten. In 1990 had de stad dringend behoefte aan een nieuw overheidsgebouw. Het complex zou, in de oorspronkelijk plannen, de helft hebben weggenomen van het twee hectare grote Tenjin Central Park. En dat park was een van de weinige groene plekjes in dit volgebouwde, commerciële gebied.

Trap in de groene terrassen.

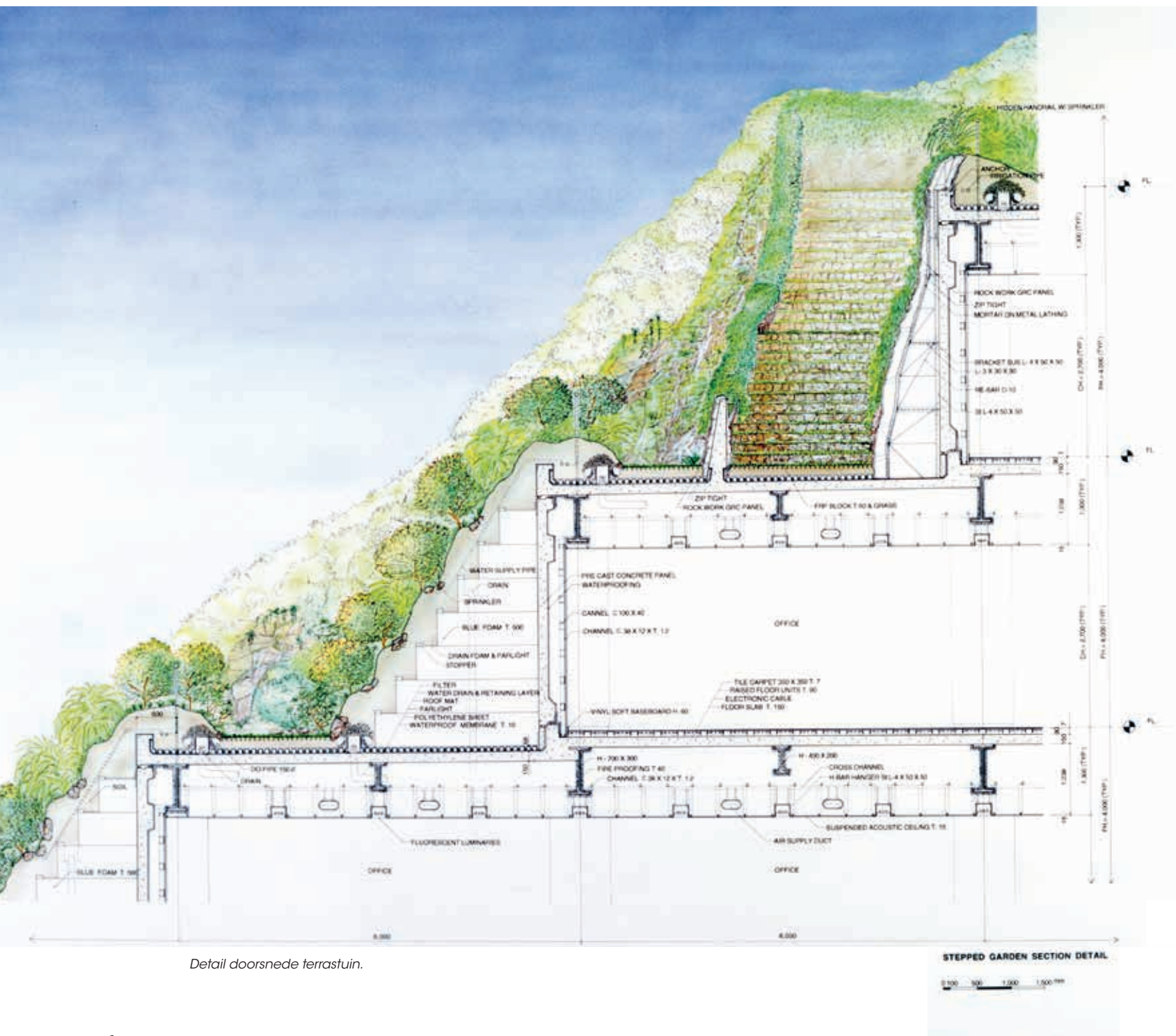

Veertien bovengrondse en vier ondergrondse lagen.

Het was niet meer dan logisch dat de mensen, toen ze erachter kwamen dat dit te gebeuren stond, in protest uitbarstten. Een compromis werd bereikt na een besloten wedstrijd tussen verschillende bouwbedrijven die samenwerkten met vooraanstaande architecten. De Takenaka Corporation, die Ambasz inhuurde, won de wedstrijd dankzij het ingenieuze voorstel van de architect. Het stelde de protesterende stadsbewoners tevreden door hen een park terug te geven, terwijl de stad een gebouw kon betrekken dat groot genoeg was om alle geplande functies in onder te brengen. Het compromis werd bereikt door het nieuwe gebouw te 'verstoppen' onder het toegankelijke landschapsdak dat bestaat uit verschillende lagen tuinterrassen die samen

een hectare groot zijn. Zo bleef het hele parkgebied van twee hectare behouden.

Het park heeft veertien terrassen – één per verdieping – die alle toegankelijk zijn. Ze zijn met elkaar verbonden door zigzaggende trappen die van de begane grond helemaal naar de bovenste belvédère op zestig meter hoogte lopen, alwaar een weids uitzicht over de haven van de stad wacht. Bezoekers kunnen langs de weelderige wanden lopen, genieten van waterbaden en watervallen en 50 duizend planten van meer dan 120 soorten bewonderen. Je zou gemakkelijk vergeten dat je je midden in een dichtbebouwde stad bevindt, eerder in rijstterrassen in een landelijke streek

Detail doorsnede terrastuin.

STEPPED GARDEN SECTION DETAIL
0 500 1000 1500mm

Herfstkleuren op het dak van AKROS.

in Vietnam. En het gebouw betekent meer voor Fukuoka dan alleen zijn schoonheid.

LUCHT EN REGENWATER

Het complex zorgt letterlijk voor frisse lucht, het vermindert vervuiling en lawaai en is daarmee een uitstekend prototype voor de onvermijdelijk groener wordende stedelijke toekomst. Het weelderige groene dak van het gebouw zorgt voor een aanzienlijke vermindering van het stedelijke hitte-eilandeffect. Het helpt ook bij het verminderen en opvangen van de regenwaterafvoer op het terrein. De verticale tuin heeft zijn eigen ecosysteem gecreëerd door regenwater te gebruiken voor irrigatie. En als het toch over duurzaamheid gaat, moet het vermeld worden dat het groendak de kosten aanzienlijk verlaagt doordat er minder energie nodig is voor zowel de verwarming als voor de verkoeling van het gebouw.

PIONIEREN MET TUINIERS

Toen Ambasz begon met het bouwen van groene daken, waren er niet al te veel technici die vertrouwd waren met het maken van daktuinen of verticale tuinen. Er waren ook niet veel mensen geïnteresseerd in het soort groene architectuur waarmee hij pionierde. Nu zijn veel competente bedrijven die zich specialiseren in dit type groene installatie. Hoe hij het deed toen hij begon? Tuiniers waren zijn beste helpers.

Er is volgens Ambasz geen raketwetenschap nodig om uit te vogelen hoe je voor een goede drainage zorgt, hoe je ervoor zorgt dat het water dat uit een daktuin sijpelt niet direct op de fundering terecht komt, hoe je voor een goede fundering van grind, zand en aarde zorgt en waar je bij daktuinen drainagebuizen plaatst. Tuiniers, lokale planten, gezond verstand en een bijzondere visie waren zijn beste helpers. Hij liet er het grijs van de stad en het groen van de landelijke omgeving mee samensmelten.

Met zijn werken daagt hij de wereld uit om een toekomst voor te stellen waarin het een gewoonte wordt om gebouwen openbaar, interactief, beklimbaar en groen te maken. Het is een soort compromisloos idealisme dat ten grondslag ligt aan het werk van Ambasz dat zorgt voor verandering. Hij gaat hierin zelfs zo ver, dat hij elk architecturaal project dat niet probeert om nieuwe of betere manieren van bestaan voor te stellen, onethisch vindt. Het is de ethische plicht van iedere architect om voor te stellen dat een andere toekomst mogelijk is. En in tijden als deze, waarin klimaatverandering en de gevolgen ervan zich meer en meer openbaren, zou een visie als die van Emilia Ambasz eigenlijk de norm moeten zijn. ■

Dit artikel kunt u lezen op www.roofs.nl